

Pla Cor-Ciutat Vella 2012-2018

Edició de novembre de 2014

BCN

Ajuntament de
Barcelona

ÍNDEX

1.	Introducció	5
2.	Antecedents	6
3.	Què és el Pla Cor?	7
4.	Ambició	8
5.	Perspectiva	9
6.	Actuació integral	10
7.	Objectius	11
8.	Participació	12
9.	Nivells d'actuació	14
10.	Recursos humans i econòmics	15
11.	Conclusions	16

“És tot un cel de blau i d'alegria,
aquesta Rambla meva, i em fa esglai
pensar que puc deixar-la sols un dia;
la Rambla i jo no hem d'apartar-nos mai.”

Josep Maria de Sagarra. La Rambla de les Floristes

1. INTRODUCCIÓ

La Rambla és un dels espais públics més emblemàtics de la ciutat. Coneguda mundialment per la seva singularitat és l'espai ciutadà on conflueixen diverses experiències socials, culturals i econòmiques, i es perfila com un eix de connexió entre la ciutat i el mar. Un passeig d'una longitud de 1.200 metres punt de trobada que, sovint, comporta que tingui un ús intensiu. Carregada d'història i escenari de grans esdeveniments, la Rambla necessita retrobar l'equilibri.

Aquest pla recupera la idea que la Rambla es planteja com un eix de centralitat del Districte de Ciutat Vella, però també de la ciutat i del país, així com un passeig de referència arreu del món. A més, la Rambla es defineix, a partir d'aquest Pla, amb entitat pròpia, com si fos un barri més del Districte.

El Pla Cor inicia el seu camí amb una mesura de govern que té per objectiu impulsar aquest com un dels projectes estratègics que es desenvoluparà al Districte de Ciutat Vella. El camí a seguir d'aquest projecte dibuixa una millora de caràcter transversal sobre els diferents aspectes que conflueixen a la Rambla, no només posant una mirada tècnica, seny i sentit comú, sinó també afegint un ingredient indispensable per assolir l'èxit davant el repte de transformar un espai tant emblemàtic i alhora tan sensible per a la ciutat: el sentiment d'absoluta estima a aquest passeig, és a dir, el cor.

2. ANTECEDENTS

El Pla Cor es nodreix de la tasca realitzada durant el mandat anterior però avança amb un nou mètode de treball.

El 2009 es va crear la Taula Tècnica Interdepartamental, una eina tècnica per desenvolupar un projecte global de transformació de la Rambla, i l'Observatori de la Rambla, un instrument de participació que no es va arribar a convocar. A partir d'aquí i amb el nou mandat apareix el Pla Cor que inicia una nova manera de treballar.

6

Ciutat Vella

Pla Cor
2012 - 2018

3. QUÈ ÉS EL PLA COR?

El Pla Cor és el projecte d'intervenció integral de la Rambla. La idea principal és gestionar la Rambla amb un pla integral com si es tractes d'un cinquè barri del Districte de Ciutat Vella.

És un projecte a llarg termini que arrenca amb la voluntat de **transformar** de forma progressiva **la percepció de la Rambla**, a través de petites i grans intervencions que en modifiquin aquells aspectes que la fan inhòspita per als barcelonins. Té la intenció de fer estimada la Rambla, un lloc on els visitants s'hi atansin perquè hi troben els millors productes.

Això no obstant, també aspira a perdurar en el temps i a adaptar-se a les necessitats d'intervenció futures i actualment imprevisibles, atès que la Rambla és un passeig viu, dinàmic i en permanent transformació, **un passeig que batega al mateix ritme que el temps.**

7

Ciutat Vella

Pla Cor
2012 - 2018

4. AMBICIÓ

Fer de la Rambla un eix de referència per als Barcelonins.

8

Ciutat Vella

Pla Cor
2012 - 2018

5. PERSPECTIVA

El Pla Cor s'aborda des de tres perspectives diferents que es complementen entre elles: la perspectiva cosmopolita, la catalana i la veïnal. Tenint en compte també que l'imaginari col·lectiu de la ciutat ha tingut sempre una percepció de la Rambla com un lloc únic i especial.

La perspectiva cosmopolita: la Rambla, un passeig de més d'un quilòmetre de llarg i amb una superfície de 41.600 m², és un dels passeigs més importants del món. Aquesta es situa entre els 17 carrers més visitats i coneguts del món.

La perspectiva catalana: la Rambla és un indret que identifica la societat i la cultura catalana, ja sigui pels escriptors que la reflecteixen a les seves obres, o per les grans institucions culturals i educatives que acull. També és un esclat d'art per ell mateix on es poden trobar mostres clàssiques, barroques o modernistes. La rambla combina història i país, art, cultura, esport i literatura, és la identitat de la capital de Catalunya.

La perspectiva veïnal: els veïns empadronats al passeig són un punt clau del projecte, així com també ho són els veïns d'altres indrets de la ciutat que volen gaudir de la Rambla. Per aquest motiu, es vol dur a terme la següent iniciativa: "Ramblegem de nou" per aconseguir que els veïns, i no només els turistes, passegin per la Rambla.

La visió estreta a través d'aquestes perspectives ha de permetre poder tornar la Rambla a la ciutat de Barcelona i, per tant, acomplir l'ambició essencial del pla.

9

Ciutat Vella

Pla Cor
2012 - 2018

6. ACTUACIÓ INTEGRAL

La tipologia de passeig, la seva singularitat, les diverses dinàmiques que hi conflueixen, els equipaments, serveis, entitats i comerços que s'hi trobem, és a dir, la seva idiosincràsia, requereix dissenyar un pla amb un fort caràcter integral, on s'ha de mirar la Rambla des de diferents òptiques, òptiques que tot i tenir entitat per elles mateixes, es complementen i prenen un valor afegit indispensable per [re]pensar el passeig.

Tenint en compte les perspectives i l'ambició del pla, el mètode de treball plantejat passa per apostar per un model d'actuació integral i transversal en el tractament del passeig.

La idea és treballar a través de cinc eixos d'actuació, i un sisè que no és temàtic ni sectorial, sinó que es planteja com el vehicle metodològic que es seguirà per gestionar tot el pla. Així doncs, està compostat per l'eix social, l'econòmic, el morfològic, el de la mobilitat i el del coneixement que es plantejen com els eixos d'intervenció, i el sisè eix, el de gestió, que aposta per treballar amb una fórmula específica basada en la transversalitat.

10

Ciutat Vella

Pla Cor
2012 - 2018

7. OBJECTIUS

Els objectius estan basats en els 6 eixos citats. Cada un d'aquests planteja un objectiu principal, que s'acompanya d'un conjunt d'objectius més concrets que s'han de transformar en mesures.

•Eix social - Persones

Potenciar la Rambla com un espai d'intercanvi pacífic, segur, agradable i inclusiu.

•Eix econòmic - Activitat

Fomentar les activitats de qualitat i l'equilibri entre consum i gaudir.

•Eix morfològic - Medi físic i natural

Simplificar i endreçar els elements físics de la Rambla.

•Eix de mobilitat - Transport

Racionalitzar l'ús del trànsit a la Rambla prioritzant al vianant.

•Eix de coneixement - Cultura i lleure

Rellançar la Rambla com espai cultural únic arrelat al país.

•Eix de gestió - Governança

Apostar per un model de gestió integral.

11

Ciutat Vella

Pla Cor
2012 - 2018

8. PARTICIPACIÓ

La participació tindrà un paper important en tot el procés d'implementació del Pla Cor. S'entén la participació com un procés viu i constant en el qual caldrà **contrastar i prioritzar** les mesures per a cada objectiu concret, **implementar**-les per continuar el procés amb el seu **seguiment i avaluació**. La participació es planteja a dos nivells: la Rambla Viva, com a motor de la definició i priorització, i la participació puntual d'entitats de barri i de ciutat i/o agents socials i econòmics a través de les jornades participatives.

Rambla Viva

El primer nivell passa per crear un òrgan de seguiment i acompanyament del Pla Cor. Es concep com a grup motor que, tal i com indica el nom, la idea és crear un òrgan viu i en constata transformació si s'escau. Està format per un conjunt d'entitats escollides amb criteri geogràfic, i els grups municipals amb representació a l'Ajuntament de Barcelona. Cal destacar el paper que es vol atorgar a l'**Associació d'Amics, Veïns i Comerciants de la Rambla**, en ser una entitat de llarga trajectòria i que aglutina els diferents col·lectius que tenen activitat i/o viuen a la Rambla.

La primera reunió de Rambla Viva va tenir lloc el 12 de gener de 2012 i des d'aquesta s'han realitzat sis sessions més.

Les primeres vint entitats que van constituir Rambla Viva són: l'Associació de Comerciants del Mercat de la Boqueria, l'Associació d'Estàtues Humanes, l'Associació de Mercats d'Artisans, l'Associació de Pintors de la Rambla, el Centre d'Art Santa Mònica, l'Escola Elisava, l'Església de Betlem, l'Església Santa Mònica, els Floristes, el Gran Teatre del Liceu, el Museu de Cera, el Museu de l'Eròtica, els Ocellaires, els Quiosquers, la Rambla democràtica, el Teatre Capítol, el Teatre Poliorama, el Teatre Principal i els Grups municipals.

Al llarg del temps però s'han incorporat noves entitats, com són: la Reial Acadèmia de les Arts i les Ciències de Barcelona, l'Ateneu Barcelonès, l'Associació de veïns de la Plaça de la Vila de Madrid, el Museu Marítim de Barcelona i la Unió Internacional d'Artistes Plàstics de Carrer.

Jornades participatives

Més enllà de mirar la Rambla des del territori, des del mateix passeig hi ha altres entitats de la zona directa d'influència, del Districte o de ciutat, que tenen coses a dir sobre el procés de millora de la Rambla.

Aquest nivell s'articula a través de la participació de les entitats en unes jornades organitzades per cadascun dels cinc eixos temàtics, treballen els

objectius específics per a cada eix de treball. S'entenen com un procés de consulta i treball col·lectiu amb altres entitats del districte i agents econòmics per construir el procés de millora de la Rambla.

La metodologia de treball es desenvolupa en tres moments:

1. Sessió inicial

En aquesta, celebrada el 9 de febrer de 2012, es va presentar el projecte d'intervenció integral de la Rambla –el Pla Cor–, es va explicar la metodologia de treball i es va facilitar la participació dels eixos.

2. Jornades per eixos

Amb el marc general clar, les sessions van girar entorn als diferents eixos d'actuació previstos: el morfològic, el social, l'econòmic, el de la mobilitat i el del coneixement. La planificació va suposar treballar en dues fases: una primera que treballa sobre anàlisi i diagnòsi (DAFO) i una segona que ho fa sobre objectius.

3. Sessió de cloenda

A l'última sessió del dia 14 de juny de 2012 es va presentar el document amb les aportacions treballades en les jornades participatives, és a dir, es va fer una presentació de les conclusions de la participació.

També cal destacar que en les Jornades Participatives s'hi ha fixat les línies estratègiques del Pla Cor:

- Pla Inspector de la Rambla (PIR): referit a la necessitat de fer complir la normativa existent.
- Regulació normativa de la Rambla: fent especial esment a regular la singularitat de la Rambla pel que fa a la mobilitat, l'espai públic, el patrimoni i els usos.
- Foment de l'estil identitari de la Rambla: tenint present que la Rambla ha de conservar la seva personalitat i que fan falta accions per fer valdrà la seva història.

A banda d'aquests dos grans nivells de participació, també es tindran en compte els diferents òrgans municipals com els Consells de barri i els Consell de Ciutat, que han de ser un fòrum més per informar de la trajectòria del Pla Cor.

9. NIVELLS D'ACTUACIÓ

Per tal d'assolir els objectius marcats es defineixen dos nivells d'actuació:

1. Curt termini: les accions creades per al bon funcionament de la Rambla

En aquest apartat queden agrupades tot un seguit d'actuacions que possibiliten la millora de la rambla de forma parcial o sectorial. Són aquelles que permeten anar "endreçant". Aquí dins trobaríem accions com: els criteris d'ordenació de les estàtues, arranjamet de les parades de les flors, el llibre breu història de la Rambla, entre d'altres.

2. Mig/llarg termini: el desenvolupament de les línies estratègiques

Les accions d'aquest nivell són aquelles sorgides de les jornades participatives, concretament les tres línies estratègiques definides anteriorment, i que suposen "pensar" la Rambla del segle XXI. Aquí trobem tota la feina "invisible" fins ara però necessària per poder fer avançar la línia de [re]pensar la Rambla i fer les propostes que ens ofereixen una Rambla de referència per Barcelonins i Barcelonines.

14

Ciutat Vella

Pla Cor
2012 - 2018

10. RECURSOS HUMANS I ECONÒMICS

El Pla Cor consta amb un equip de projecte liderat pel Districte de Ciutat Vella amb la complicitat de totes les àrees i departaments de l'Ajuntament.

Aquest pla, té una previsió pressupostària de 10 milions d'euros a invertir en el període 2012-2018.

15

Ciutat Vella

Pla Cor
2012 - 2018

11. CONCLUSIONS

El Pla Cor es planteja com un projecte d'intervenció integral per a la Rambla amb l'ambició de fer d'aquest passeig un eix de referència per als barcelonins. Un projecte basat en els orígens per **construir la Rambla del segle XXI** des d'una perspectiva cosmopolita, catalana i veïnal.

La metodologia plantejada per portar-ho a terme es basa en la **gestió integral i transversal** de la Rambla a partir de la definició de **sis eixos d'actuació i sis àmbits de treball**: persones, activitat, medi físic i natural, transport, cultura i lleure i governança. Cada eix es converteix en un aspecte a treballar, pel qual s'ha definit un objectiu genèric, i un conjunt d'objectius específics que caldrà transformar en mesures concretes a partir de la **participació de Rambla Viva** i la resta d'agents.

En definitiva, el Pla Cor vol pensar, preveure, crear, construir, connectar, ajudar, canviar, desfer, millorar, conciliar, apropar... **Ramblegem de nou!**

BCN

Pla Cor-Ciutat Vella 2012-2018

“I així, mestissa, impura i pintoresca, encenent una espelma a Sant Miquel i una altra al diable, ha arribat fins els nostres dies... La Rambla no és el que era. D'acord. Però precisament en aquesta permanent capacitat de seguir sent la via més característica de Barcelona, sense privar-se de canviar contínuament de caràcter, hi ha l'encís d'aquesta reina destronada, però no vençuda, capaç encara d'esperances i projectes”

CARLES SOLDEVILA, 1951